

sem prišel kmalu na vrsto, in lahki čolnič brzo nas je nesel skoz vrtilno valovje tje proti ponosnemu „Stambulu“. Tam zopet ni bilo brez težav! Čolničev z romarji je bilo uže polno okrog parnika, ker po edini in ozki železni lestvici zamogel je posamesno le po eden koračiti gor na brodovo površje. Nekako dosti kmalu prišel sem tudi zdaj na vrsto, in ko sem stopil na barko, iz dna duše izrekel sem: Hvala Bogu!

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Hrvatska in novi ban baron Khuen.

Koj, ko je bil za bana Hrvatskega imenovan baron Khuen, bilo je vsemu političnemu svetu, ki se briga za one dežele, jasno, da to pomeni nov boj za pravice Hrvatske, nov boj, katerega hoče poskusiti z upanjem na uspeh pričeti v Pešti zdaj vladajoča magjarska stranka.

Da je bila tudi naša sodba o pomenu imenovanja novega bana prava, potrdili so kmalu merodajni magjarski listi „Nemzet“ in „Pester Lloyd“ s tem, da sta pričela razprave o „odgovornosti“ hrvatskega bana z izrečenim namenom nje omejitve. — Pri teh razpravah dostavil je eden imenovanih listov celó: „da je nov ban z ono omejitvijo zadovoljen“.

S tem je bila sprožena vojska med časniki in izrekoma hrvatskim časnikom vseh strank nastala je dolžnost, izreči in vtemeljiti stališče svojih političnih krogov. To se je tudi zgodilo. Uradne „Narodne Novine“ poskusile so dokazati, da nikakor ni misliti, da bi se novi ban mogel strinjati s tem, kar o njem trdi „Pester Lloyd“, v daljne razprave pa se „Nar. Novine“ niso spuščale.

„Sloboda“, glasilo skrajne levice, se ni brigala za to vprašanje, ker veljavnost hrvatsko-ogerske pogodbe sploh zanikava. — „Pozor“, glasilo neodvisne narodne stranke (z M. Mrazovićem in dr.) ni si prizadeval obširno dokazovati, da bi novi ban z nalogo, katero mu nalaga „P. L.“, pokopal tudi veljavo in samostojnost bana hrvatskega, in ta stranka izrekla se je pripravljeno sprejeti boj, katerega začenjajo Magjari, ker je vsakemu znano, da ima ta stranka v svojem programu: „Imenovanje bana brez predloga in brez sopodpisa ministerskega predsednika ogerskega“; v tem oziru tedaj se neodvisni narodni stranki zdi neobhodno potrebno, predrugačiti državnoopravno pogodbo.

Najbolj zanimive pa so izjave do sedaj vladajoče „narodne stranke“ v oficijozni „Agrar Zeitg.“, v kateri sta izjavila gotovo dosti zanesljivo svoja načela bivši sekcijski načelnik Živković in pa veljak te stranke Miškatović. — Oba članka obravnavata „ekskamotiranje“ odgovornosti banove, katero zagovarja „P. L.“ in oba enako odločno odbijata „ljubeznjivo“ ponudbo ogerskih bratov. — Miškatović sicer priznava, da je narodna stranka pri nekaterem nepomenljivem preziranju zatisnila eno oko, da bi deželi prihranila nevarno motenje v ustavnem in kulturnem razvitku, tudi je privolila v postavu zadevajočo število poslancev v državnem zboru, da je dosegla združenje pokrajine, toda nad vse to nima ne ene postave, ne ene pravice in ne enega za prihodnost dežele pomenljivega pogoja več, kateremu bi se mogla odpovedati.

Živković pa med drugim pravi: Ko tedaj čudno pričakovanje „P. Lloyda“, da bi se mi eni temeljnih pravic naše ustave, odgovornosti našega vladinega načelnika in s tem deželne vlade, prostovoljno odpovedali,

odločno zavrնemo, hočemo v pravo korist obeh delov izreči prepričanje, da je bil omenjeni časnik v tem slučaju slabo in ne dobro podučen in da je temu dodani opominj ali žuganje — samo strašenje. Ako bi bilo pa res, kar je trdil, potem pa mirno in brez strahu čakamo težkih poskusenj, temne prihodnosti. Pa v Budapešti naj premislijo in pretehtajo, da so temeljne pravice Hrvatsko-Slavonske in čuvanje, da ostanejo neprikratene ravno tako pod prisego kronanega nositelja državne oblasti, kakor ogerske, in da je ustava hrvatsko-slavonska del skupne državne ustave. In ako se ustava namerava kratiti z nasilstvom, potem se bo pokazalo, ali v Ogerski postava in konstitucionalizem velja kaj ali nič.

Naši dopisi.

Iz Slatine v Rumuniji 10. dec. (*Konji za konjico iz Kavkaza.*) „Calaraš“ se pravi našemu brambovcu na konji, vredjena je ta konjica po izgledu kozakov in se je pred 4 leti današnji dan, to je 10. decembra 1879. l. pri Plevni tako vrlo obnesla. Rumunija ima 32 polkov „Calarašev“, vsak okraj ima po en tak polk konjice in po en polk pešcev, tako zvanih „Dorobancev“; oboji so kaj vrli vojaki. — Calaraš more postati le tak novinec, ki je v stanu svojega službenega konja sam napraviti si in ga vzdržavati (izvzemši tisti čas, ko je v službi). Dosedaj so imeli „Calaraši“ navadno konje domače izreje; po rusko-turški vojski pa je vojno ministerstvo ukazalo, da se morajo „Calaraši“ polagoma preskrbeti z boljšimi konji in tako se na stroške moža iz Ogerskega nakupuje po več dobrih konj na leto. Še več konj daje pa za vojno Rusija in to ne iz bližnje provincije Besarabije, ampak večidel iz pokrajin ob Volgi in Kavkazu. Ravno danes videl sem tukaj čedo 1000 kónj za „Calaraše“ v Kraiovi, kupljenih v Kavkazu. Kavkaški konj je srednje velikosti, trdnih kosti z lahko (majhno) glavo, ravnim hrbtom, grivo nekoliko pobešeno; stopa lahko, je vztrajen in za jahanje vstvarjen. Barve je skoro vseskozi rujave ali rumenkaste; belcev ne marajo, zato jih tudi malo redijo. Poprečna velikost je po 14 pedí.

F. Š.

Iz Gorice 20. dec. (Izv. dopis.) Brali smo letos večkrat v domačih listih, kako da se na Goriškem gibljemo, in kako da sosebno napredujemo tudi v našem mestu. Taktika nam nasprotnih in sovražnih italijanskih listov nas je tudi letos rajša hvalila in v izgled postavljala Lahom, to pa zato, da je laže in z večim uspehom ščuvala proti Slovincem. Da ni bila laška pohvala odkritosrčna, razvidno je iz tega, da je lahonska politika mnogo prilik porabila v to, kako bi nas osmešila in tako rekoč našo ničnost ali nepomenljivost v narodnem, političnem in socijalnem življenju pokazala pred italijanskim svetom. Zato nam je jako previdnim biti v razsodbi o našem napredovanju letošnjega leta, da nas ne bodo drugi, pa tudi da ne bomo sami sebe slepili. O deželnozborskih letošnjih volitvah nisem hotel jaz vesolja jemati onim, ki so videli napredek v tem pogledu. Boj je bil res hud in celó nevaren sosebno gledé na to, da bi bili kmalu podlegli tržaški, nam nikdar ne prijazni sedanji politiki. Ali boj je bil nastal večinom in bistveno vsled neokretnosti domače taktike in pa naše zanikarnosti, ki pušča v trdem spanji vse do 11. ure, sosebno pa tudi prenapeta samozavest nekih gospodov, ki prepozno sprevidijo, kako malo trdna tla imajo pod seboj, da bi se smeli zanašati na srečne vspehe svojih želja in politike, katero imajo za pravo. Konečno je narod zmagal ob volitvah ne toliko vsled zaslug onih, ki so si jih prištevali, ampak vsled naglega razuma in